RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Watertakenplan 2027-2031

Zaak- & documentnr. : Z/26/152855 201737443
Opsteller : Rutger Traag
Portefeuillehouder : P.J.H. Pennekamp
Telefoonnr: 0611782607
Afdeling : Realisatie en beheer

Samenvatting
Het huidige Watertakenplan De Liemers 2022-2026 loopt eind 2026 af. Daarom hebben de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar samen met Waterschap Rijn en IJssel een nieuw Watertakenplan opgesteld voor de periode 2027-2031. Het plan vormt het beleids- en uitvoeringskader voor de gemeentelijke watertaken en geeft richting aan klimaatadaptatie, waterkwaliteit en een toekomstbestendige inrichting van de leefomgeving.

Beslispunten

1. Het Watertakenplan De Liemers 2027-2031 vast te stellen als beleidskader voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken in de periode 2027-2031.
2. De financiële consequenties te verwerken in de gemeentelijke begroting en meerjarenraming conform de financiële paragraaf van het Watertakenplan.

Aanleiding
Het huidige Watertakenplan De Liemers 2022-2026 loopt eind 2026 af. Om richting te geven aan de uitvoering van de gemeentelijke watertaken in de komende planperiode is samen met de gemeenten Duiven en Zevenaar en waterschap Rijn en IJssel een nieuw Watertakenplan opgesteld voor de periode 2027-2031.

Het Watertakenplan vormt het beleidskader voor de uitvoering van de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Daarnaast biedt het plan een integraal kader voor klimaatadaptatie, waterkwaliteit en een toekomstbestendige inrichting van de leefomgeving.

De Liemerse gemeenten en het waterschap werken al ruim vijftien jaar samen binnen Waterteam De Liemers. Deze samenwerking wordt met het nieuwe Watertakenplan voortgezet. Het plan sluit aan op de Omgevingswet, de gemeentelijke omgevingsvisies, het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR).

Planning
Er geldt geen wettelijke termijn voor de vaststelling van het Watertakenplan 2026-2031. Vaststelling door de raad is echter noodzakelijk om de in het plan opgenomen maatregelen en investeringen bestuurlijk te verankeren en de daarbij behorende ontwikkeling van de rioolheffing te onderbouwen. Zonder vastgesteld watertakenplan ontbreekt de beleidsmatige basis onder de voorgestelde heffingsontwikkeling.

Beoogd effect
Met de vaststelling van het Watertakenplan De Liemers 2027-2031 beschikt de gemeente Westervoort over een actueel beleids- en uitvoeringskader voor de invulling van de gemeentelijke watertaken. Het plan zorgt ervoor dat afvalwater, hemelwater en grondwater ook in de komende jaren doelmatig en toekomstbestendig worden beheerd.

De uitvoering van het watertakenplan draagt bij aan het verminderen van wateroverlast, het beperken van de gevolgen van klimaatverandering en het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Daarnaast worden de noodzakelijke investeringen in riolering, gemalen en klimaatadaptieve maatregelen planmatig uitgevoerd, zodat de betrouwbaarheid van het water- en rioleringssysteem gewaarborgd blijft.

Maatschappelijk leidt dit tot een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving voor inwoners en ondernemers, een grotere weerbaarheid tegen extreme weersomstandigheden en duidelijkheid over de financiering van de gemeentelijke watertaken via de rioolheffing.

Argumenten
1.1 Het Watertakenplan geeft invulling aan de gemeentelijke zorgplichten.
Het Watertakenplan beschrijft op welke wijze de gemeente Westervoort uitvoering geeft aan de wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater in de periode 2027-2031.

1.2 Het plan biedt een integraal beleidskader voor water en klimaatadaptatie.
Het plan verbindt de gemeentelijke watertaken aan klimaatadaptatie, ruimtelijke ontwikkeling, biodiversiteit en de Omgevingswet. Hierdoor ontstaat een samenhangende aanpak van wateropgaven in de fysieke leefomgeving.

1.3 Het plan bereidt de gemeente voor op toekomstige ontwikkelingen.
Het Watertakenplan houdt rekening met klimaatverandering, woningbouwontwikkelingen, de ontwikkeling van de A15/A12-corridor en de verdere implementatie van de Omgevingswet.

1.4 Het plan ondersteunt toekomstige organisatorische ontwikkelingen.
Het Watertakenplan is in nauwe samenwerking met de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar opgesteld. Hierdoor zijn uitgangspunten, ambities en werkwijzen op elkaar afgestemd. Deze harmonisatie draagt bij aan een efficiënte samenwerking binnen Waterteam De Liemers en biedt een robuuste basis voor eventuele toekomstige organisatorische wijzigingen of verdere samenwerking tussen gemeenten.

2.1 Vaststelling door de gemeenteraad is noodzakelijk.
Het Watertakenplan bevat de beleidsmatige en financiële kaders voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken in de periode 2027-2031. Omdat deze kaders gevolgen hebben voor investeringen, beheer en de riool- en waterzorgheffing, is vaststelling door de gemeenteraad vereist.

2.1 De financiële gevolgen zijn inzichtelijk gemaakt en financieel beheersbaar.
De kosten van beheer, onderhoud en investeringen zijn uitgewerkt in een kostendekkingsplan. Het investeringsprogramma sluit aan op de geplande vervangingsopgave. Voor Westervoort wordt uitgegaan van een stijging van de rioolheffing van 1% per jaar exclusief indexatie gedurende de planperiode 2027-2031.

2.2 De uitvoering kan plaatsvinden binnen de bestaande financiële systematiek.
De kosten voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken worden gedekt via de rioolheffing en de aanwezige egalisatievoorziening.

2.3 De regionale samenwerking draagt bij aan doelmatige besteding van middelen.
Door gezamenlijke onderzoeken, harmonisatie van gegevensbeheer en samenwerking binnen Waterteam De Liemers worden kennis, capaciteit en middelen efficiënt ingezet.

Kanttekeningen

1.1 Klimaatontwikkelingen blijven onzeker
De snelheid en omvang van klimaatverandering zijn niet volledig voorspelbaar. Hierdoor kan gedurende de planperiode behoefte ontstaan aan aanvullende maatregelen of beleidsaanpassingen.

2.1 Stijgende prijzen kunnen leiden tot hogere kosten
De afgelopen jaren zijn de kosten in de grond-, weg- en waterbouwsector sterk gestegen. Toekomstige prijsontwikkelingen kunnen leiden tot hogere investeringen dan momenteel geraamd.

2.2 Personele capaciteit blijft een aandachtspunt
Voor een adequate uitvoering van de gemeentelijke watertaken is voldoende personele capaciteit noodzakelijk. In het plan is aangegeven dat er een tekort aan capaciteit is. Op dit moment wordt dat door inhuur, efficiënte werkwijze en samenwerkingen binnen de Liemers en Achterhoek opgelost.

Financiële paragraaf

De uitvoering van het Watertakenplan wordt bekostigd uit de rioolheffing. Voor Westervoort is een afzonderlijk kostendekkingsplan opgesteld. Hieruit blijkt dat de uitvoering van de gemeentelijke watertaken financieel uitvoerbaar is op basis van de huidige informatie en projecten. De rioolheffing stijgt gedurende de planperiode met gemiddeld 1% per jaar exclusief indexatie, op basis van voorliggend watertakenplan en prijspeil.

Daarnaast zijn investeringen voorzien in rioolvervanging, klimaatadaptatiemaatregelen, gemalen, monitoring en gezamenlijke projecten binnen De Liemers. De financiële effecten zijn verwerkt in de meerjarenraming en uitgewerkt in de financiële paragraaf van het Watertakenplan. De investeringen die opgenomen zijn bestaan onder andere uit vervanging van het riool in de Dorpstraat (van de dijk tot aan Brugweg), de Vaalmanstraat en het parkeerterrein bij de Albert Heijn in het centrum.

Bij de financiële uitwerking van het Centrumplan Westervoort is geconstateerd dat niet alle beschikbare middelen binnen de riooltaak voldoende inzichtelijk waren. Hierdoor ontstond aanvankelijk de behoefte aan aanvullende financiering, terwijl later bleek dat hiervoor reeds voldoende middelen beschikbaar waren binnen bestaande budgetten en voorzieningen. Om herhaling te voorkomen zijn de beschikbare middelen opnieuw beoordeeld en zijn projecten financieel gekoppeld aan de daarvoor beschikbare budgetten. Hierdoor is de relatie tussen beschikbare middelen en geplande investeringen beter inzichtelijk gemaakt en is de financiële sturing verder versterkt.

Participatie en communicatie

Na vaststelling door de gemeenteraad wordt het Watertakenplan gepubliceerd en beschikbaar gesteld via de gemeentelijke website. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de communicatie- en participatieactiviteiten zoals opgenomen in het Watertakenplan. Hierbij wordt ingezet op bewustwording van inwoners en ondernemers ten aanzien van klimaatadaptatie, afkoppelen van hemelwater en duurzaam watergebruik.

Duurzaamheid
Het Watertakenplan levert een directe bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente. Het plan zet in op klimaatadaptatie, vergroening van de leefomgeving, het vasthouden van water, verbetering van de waterkwaliteit, biodiversiteit en doelmatig gebruik van grondstoffen en energie binnen de afvalwaterketen

Intergemeentelijke samenwerking
De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar werken samen met Waterschap Rijn en IJssel binnen Waterteam De Liemers. Deze samenwerking bestaat inmiddels ruim vijftien jaar en wordt met het Watertakenplan voortgezet en verder versterkt. Door gezamenlijke onderzoeken, harmonisatie van gegevensbeheer, afstemming van beleid en gezamenlijke uitvoering van projecten worden kennis, capaciteit en middelen efficiënt ingezet.

Bijlagen
1. 201737443 - Watertakenplan de Liemers 2027-2031.
2. 201740565 - Financiële paragraaf gemeente Westervoort.
3. 201740573 - Raadsbesluit Watertakenplan de Liemers 2027-2031

Westervoort, 15 september 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)	Drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester